

Małe olimpiady przedmiotowe

Test z języka polskiego

ORGANIZATORZY:

Wydział Edukacji
Urzędu Miasta
w Koszalinie

Centrum Edukacji
Nauczycieli
w Koszalinie

Szkoła
Podstawowa
nr 17
w Koszalinie

Szkoła
Podstawowa
nr 18
w Koszalinie

Imię i nazwisko

Szkoła

Drogi Uczniu,
test składa się z 36 zadań, na rozwiązanie
których masz 60 minut. W zadaniach
zamkniętych od 1 do 34 podkreśl jedną właściwą
odповідź. W zadaniach otwartych od 35 do 36
wpisz odpowiedzi w wyznaczone miejsca.

Podpisz test i oddaj komisji.

Powodzenia!

Koszalin, kwiecień 2010

TEKST I

W dwutysięcznym roku nad Doliną Warty przeszła straszliwa burza. Trwała bez przerwy przez trzy dni i trzy noce. Przerazone zwierzęta kryły się w najgłębszych norach. Małe dzieci chowały głowy pod poduszki, by nie słyszeć nieustającego huku grzmotów, w wielu domach zgasło światło, a dachy porwała wichura.

Trzeciego dnia piorun uderzył w olbrzymi stary dąb rosnący na wzgórzu. Drzewo pękło i runęło na ziemię. Zadrżały domy w całej dolinie, a burza natychmiast ustała.

Nie był to zwyczajny dąb. Było to Magiczne Drzewo. Miało w sobie ogromną, cudowną moc. Lecz wtedy nikt o tym nie wiedział.

Ludzie zawieźli je do tartaku i pocięli na deski. Z drewna zrobiono setki różnych przedmiotów, a w każdym przedmiocie została część magicznej mocy. W zwyczajnych rzeczach ukryła się siła, jakiej nie znał dotąd świat. Wysłano je do sklepów i od tego dnia na całym świecie zaczęły się niesamowite zdarzenia. (...)

*

Kuki chciał pobiec na drugą stronę mostu, kiedy coś zauważył. Rzeką płynął dziwny przedmiot. Ponad wodę wystawała tylko mała część, coś czerwonego i błyszczącego. Chłopiec wychylił się przez barierkę i patrzył uważnie. Czerwony przedmiot co chwila znikał pod wodą i znów się wynurzał. Kuki przypomniał sobie, jak w jednym filmie chłopak wyłowił kufer z mumią. Miała złotą koronę. Ale potem ożyła i pożarła pół Nowego Jorku...

Kuki położył się na mostku i wychylił się. Przedmiot zatrzymał się i podpłynął wprost do jego ręki. Kuki złapał go i z trudem wyciągnął z wody.

To nie był żaden skarb, tylko zwykłe krzesło. Ale wyglądało jak nowe. Czerwony lakier lśnił w słońcu. Kuki wytarł siedzisko rękawem bluzy i usiadł. Poczuł coś dziwnego, jakby przeszedł go lekki prąd.

- Skąd masz to krzesło?

Odwrócił się. Z zielonego domu wybiegł Filip. Za nim wyszła Tośka.

- Skąd je masz?

- Wyłowiłem.

- Zostaw tego śmiecia. Wracamy, bo ciotka zaraz przyjdzie.

- Ja je zabiorę do domu – powiedział stanowczo Kuki.

- Zgłupiałeś? Po co?

- Jak teraz jesteśmy biedni, to musimy zbierać różne rzeczy.

Filip parsknął śmiechem. Kuki nie odpowiedział. Złapał krzesło i ruszył w stronę ulicy Weneckiej, gdzie był ich dom.

Na ulicy Weneckiej, przed kamienicą numer siedem, zatrzymał się czarny mercedes M-Klasse. Wsiadła z niego wysoka chuda kobieta. Mimo ciepłego dnia była ubrana w długi płaszcz, który wyglądał jak wojskowy mundur zapięty po samą szyję. Miała czerwone buty na wysokim obcasie i czarny parasol. Jej oczy zasłaniały okulary i nie było widać, czy jest zła, ponura czy tylko smutna. Jednak na pewno nie wyglądała na osobę wesołą. Spojrzała niechętnie na kamienicę, z której w kilku miejscach odpadał tynk, a ściany były wymalowane kolorowym graffiti. Nadbiegli Filip, Tośka i Kuki dźwigający krzesło.

- Nie nauczyli was, że trzeba mówić dzień dobry? – spytała kobieta.

- Dzień dobry ciociu.

(....)

Kuki szepnął do Filipa.

- Chciałbym, żeby przyleciało tysiąc ptaków i każdy zrobił kupę na jej auto.

- Cicho, chodź...

Kuki wstał z krzesła. Chwycili je wspólnie z Filipem i wbiegli do kamienicy.

Nie widzieli, jak na niebie pojawiła się ogromna ciemna chmura, która rosła i szybko zbliżała się do ich domu.

Było to wielkie stado ptaków.

Andrzej Maleszka, *Magiczne Drzewo (fragment)*

Pytania 1- 19 dotyczą TEKSTU I

1. Kiedy dzieją się przedstawione wydarzenia?
 - a) przed 2000 r.,
 - b) w 2000 r. i później,
 - c) tylko po 2000 r.,
 - d) nie można tego stwierdzić.
2. Gdzie rozgrywają się wydarzenia, w których bierze udział Kuki?
 - a) w Nowym Jorku,
 - b) w Wenecji,
 - c) nad Doliną Wisty,
 - d) nie wiadomo.
3. Skąd najprawdopodobniej pochodziło krzesło?
 - a) z Magicznego Drzewa,
 - b) z tartaku,
 - c) ze sklepu,
 - d) wszystkie odpowiedzi są poprawne.
4. Gdzie mieszkał Kuki?
 - a) w domu nad Wartą,
 - b) w zielonym domu,
 - c) w zniszczonej kamienicy,
 - d) w kamienicy na ulicy Wiślanej.
5. Kto jest narratorem TEKSTU I?
 - a) ciotka,
 - b) obserwator,
 - c) Kuki,
 - d) Filip.
6. Co można powiedzieć o narratorze?
 - a) jest obiektywny,
 - b) jest subiektywny,
 - c) jest ironiczny.
 - d) włącza się w akcję.
7. Dlaczego Kuki zabrał krzesło do domu?
 - a) spodobało mu się,
 - b) chciał mieć nowy przedmiot w domu,
 - c) poczuł coś niesamowitego,
 - d) nie wiadomo.
8. Jakie słowo najlepiej opisuje relacje uczuciowe między młodymi bohaterami a ich ciotką?
 - a) niechęć,
 - b) niezależność,
 - c) nieufność,
 - d) lekceważenie.

9. W jaki sposób ujawnia się charakter ciotki Kukiego?
- poprzez myśli,
 - poprzez opis wyglądu,
 - poprzez opis zainteresowań,
 - poprzez opis sposobu poruszania się.
10. Jakie cechy Kukiego ujawniają się w podanym fragmencie?
- zdecydowanie, spostrzegawczość,
 - otwartość, wrażliwość,
 - bujna wyobraźnia, egoizm,
 - niecierpliwość, wybuchowość.
11. Czego można dowiedzieć się o sytuacji dzieci?
- Są biedne i nie mają rodziców.
 - Nie lubią dorosłych i wierzą w magię.
 - Mieszkają w odrapanej kamienicy i są biedne.
 - Zazdroszczą bogatszym i mieszkają w pobliżu rzeki.
12. Co można powiedzieć o ciotce Kukiego?
- skromna i biedna,
 - elegancka i bogata,
 - niewyróżniająca się z tłumu,
 - dziwna i zabawna.
13. Jak odzywała się ciotka do Filipa, Tośki i Kukiego?
- gniewnie,
 - wulgarnie,
 - niegrzecznie,
 - złośliwie.
14. Jaką magiczną moc miało krzesło wyłowione przez Kukiego?
- Spełniało życzenia tego, kto na nim siadł.
 - Zamieniało wszystkie przedmioty w krzesła.
 - Spełniało marzenia osób, które były w pobliżu.
 - Przyciągało zwykle wielkie stado ptaków.
15. Który zapis roku 2001 jest poprawny?
- w dwutysięcznym pierwszym roku,
 - w roku dwa tysiące pierwszym,
 - w roku dwa tysiące jeden,
 - żaden nie jest poprawny.
16. Jaką funkcję pełni opis burzy?
- Wprowadza nastrój nostalgii.
 - Spowalnia akcję.
 - Podkreśla tajemniczość wydarzeń.
 - Wprowadza podniosły nastrój.

17. Jakiej części zdania nie ma w wypowiedzeniu: *W dwutysięcznym roku nad Doliną Warty przeszła straszliwa burza?*
- a) przydawki,
 - b) okolicznika,
 - c) podmiotu,
 - d) dopełnienia.
18. Jakiej części mowy nie ma w wypowiedzeniu: *Zadrżały domy w całej dolinie, a burza natychmiast ustała?*
- a) zaimka,
 - b) przyimka,
 - c) przysłówka,
 - d) spójnika.
19. Jaki to typ wypowiedzenia: *Ponad wodę wystawała tylko mała część, coś czerwonego i błyszczącego?*
- a) równoważnik zdania,
 - b) zdanie pojedyncze,
 - c) zdanie złożone współrzędnie,
 - d) zdanie złożone podrzędnie.

TEKST II

Cztery piosenki o przedmiotach codziennego użytku

IV

Maszynka do mięsa
Kosztowała niedrogo:
pożyczyłam od kogoś,
ten ktoś zgaśł i wygaśła pretensja.

Dziś jest ona na wieki
chlubą mej biblioteki,
ta kochana maszynka do mięsa.

Kiedy obmyślam menu,
to przez kuchnię w natchnieniu,
że tak powiem, jak anioł płynę;

i tę maszynkę w ręce
biorę, i na niej kręcę
wieprzowinę, cielęcinę, baraninę.

Refren
Maszynko ma-a-a-a,
ty mi służysz wciąż znakomicie,
i ty i ja-a-a-a
zawsze razem płyniemy przez życie.

A życie trwa-a-a-a
i trwa miłość w mym sercu ogromna,
i wciąż kocham jednak,
i wciąż dźwięczy jak akord
ta maszynka, miłość i ja.

Konstanty Ildefons Gałczyński

Pytania 20- 26 odnoszą się do TEKSTU II

20. Jaki charakter ma wiersz?
- a) ironiczny,
 - b) żartobliwy,
 - c) poważny,
 - d) podniosły.
21. Dlaczego maszynka stoi w bibliotece?
- a) ponieważ to zabytek,
 - b) nie zmieściła się w kuchni,
 - c) jest pożyczona,
 - d) nie wiadomo.
22. Co oznaczają słowa: *ten ktoś zgaś i wygaś pretensja*?
- a) ktoś się przeprowadził,
 - b) wyjechał z kraju,
 - c) ktoś zmarł,
 - d) ma nowa maszynkę.
23. Jaki środek stylistyczny został użyty w słowach: *ten ktoś zgaś i wygaś pretensja*?
- a) metafora,
 - b) porównanie,
 - c) epitet,
 - d) onomatopeja.
24. Jakie środki językowe występują w ostatniej zwrotce?
- a) epitet, anafora, metafora,
 - b) anafora, epitet, porównanie,
 - c) metafora, powtórzenie, onomatopeja,
 - d) wyliczenie, onomatopeja, apostrofa.
25. Z czego wynika sentyment osoby mówiącej do maszynki?
- a) Jest bardzo użyteczna.
 - b) Jest pamiątką.
 - c) Osoba mówiąca lubi gotować.
 - d) Wszystkie odpowiedzi są poprawne.
26. Co to znaczy: *być chlubą czyją?*
- a) Być przedmiotem dumy.
 - b) Być przedmiotem zazdrości.
 - c) Być przedmiotem niepokoju.
 - d) Być przedmiotem refleksji.

TEKST III

Szezlong - (*fr. chaise-longue* – dosłownie długie krzesło), rodzaj kanapy w kształcie wydłużonego fotela, z oparciem tylnym i dwoma (lub jednym) oparciami bocznymi, należał do rodziny leżanek.

Szezlongi pojawiły się pod koniec XVII wieku we Francji i jak wszystkie leżanki służyły do odpoczynku w ciągu dnia; na szezlongu wypoczywało się w pozycji półleżącej. W XVIII i początkach XIX wieku dama mogła wygodnie i swobodnie ułożyć się na leżance nawet wówczas, gdy w towarzystwie znajdowali się

nienależący do rodziny mężczyźni, co w późniejszym okresie raczej się nie zdarzało.

Mebel służył często rekonwalescentkom, które spędzały całe dni na szezlongach odziane w wytworne szlafrociki. Szezlong należał najczęściej do wyposażenia buduaru lub sypialni.

W XX wieku przydatność szezlongów w mieszkaniach stawała się coraz bardziej problematyczna. „Nie nadawały się do posiedzeń **bajczarskich** z babcią czy nianią, nie nadawały się do drzemek poobiednich, do marzeń z książką w ręku ani nawet do zabaw w kolej. Na to wszystko były za twarde, za dziwaczne. Atoli w trzecim dziesiątku XX wieku widywałam te frymuśne meble w Warszawie wydane na łup sytuacji, których z pewnością nie przewidział ich twórca – zawładnęli nimi lekarze i masażyści, nakrywszy uprzednio śnieżnobiałym pokrowcem.” (Maria Kuncewiczowa, *Dyliżans...*)

Małgorzata Szubert, *Leksykon rzeczy minionych i przemijających*

Pytania 27 - 34 dotyczą TEKSTU III

27. Do czego przede wszystkim służyły szezlongi w XVIII i XIX?
- do odpoczynku w dzień,
 - do przyjmowania gości,
 - do dekorowania salonu,
 - do odpoczynku w nocy.
28. Kto siedział na szezlongach?
- wyłącznie osoby chore,
 - osoby wracające do zdrowia,
 - babcie i nianie,
 - lekarze i masażyści.
29. Która definicja wyrazu *leksykon* jest poprawna?
- słownik zawierający wiadomości encyklopedyczne,
 - uporządkowany zbiór wiedzy ujęty w formie haseł wraz z ich podstawowymi opisami,
 - forma pośrednia między słownikiem a encyklopedią,
 - wszystkie są poprawne.
30. Jak można nazwać podane wyrazy: *szezlong, kanapa, leżanka, fotel*?
- antonimy,
 - synonimy,
 - homonimy,
 - wyrazy pokrewne.

31. Do czego w XX wieku były używane szezlongi?
- a) zabawy w kolej,
 - b) drzemki poobiedniej,
 - c) badań lekarskich,
 - d) czytania książek,
32. W którym wieku żyła Maria Kuncewiczowa?
- a) pod koniec XVII,
 - b) w II połowie XVIII,
 - c) w I połowie XIX,
 - d) w XX wieku.
33. Jak nazwiemy wyróżniony w tekście wyraz: *bajczarskich*?
- a) neologizmem,
 - b) archaizmem,
 - c) synonimem,
 - d) onomatopeją.

34. Z jakiego słownika pochodzi podany fragment:
krzesło 1. k. drewniane, mahoniowe, trzcinowe, metalowe; miękkie, wyściełane, skórzane; gięte, gdańskie (...) 5. Opaść na *k.* 6. Podnieść się, wstać, zerwać się z krzesła (...)?

- a) ortograficznego,
- b) języka polskiego,
- c) frazeologicznego,
- d) wyrazów obcych.

Poniższe zadania wymagają odpowiedzi pisemnych.

35. Zredaguj ramowy plan wydarzeń przedstawionych w TEKŚCIE I. Zastosuj wyłącznie równoważniki zdań.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

36. Przedmioty pamiętają niejedno.

Napisz opowiadanie, którego narratorem będzie wybrany przez Ciebie przedmiot. Pamiętaj, aby Twoje opowiadanie składało się z 12 – 14 wypowiedzeń.

[illegible]

Klucz odpowiedzi do zadań zamkniętych

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
b	d	d	c	b	a	c	a	b	a	c	b	d	a	b	c	d

18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
a	b	b	d	c	a	b	d	a	a	b	d	b	c	d	a	c

Zadania otwarte

1. Zredaguj ramowy plan wydarzeń przedstawionych w tekście I.

Zastosuj wyłącznie równoważniki zdań. (0 – 6 pkt)

- burza,
- zwalenie się drzewa od uderzenia pioruna;
- wyprodukowanie wielu magicznych przedmiotów;
- wyłowienie czerwonego krzesła przez Kukiego;
- *spotkanie z ciotką;*
- życzenie Kukiego;
- *pojawienie się stada ptaków*

KRYTERIA OCENY:

Uwaga!

Jeśli uczeń zapisał inną formę wypowiedzi niż ramowy plan wydarzeń, otrzymuje 0 p.

Uczeń:

- redaguje plan uwzględniając 5 -7 wydarzeń **2 pkt.**
- brak ważnego wydarzenia lub zbyt szczegółowe wydarzenia **1 pkt.**
- konsekwentnie zachowuje formę równoważników zdań - **1**
- pisze poprawnie:
 - pod względem językowym (dop. 1 błąd) - **1**
 - pod względem ortograficznym(dop. 1 błąd) **1**
 - pod względem interpunkcyjnym (dop. 1 błąd) - **1**

2. Przedmioty pamiętają niejedno. Napisz opowiadanie, którego narratorem będzie wybrany przez Ciebie przedmiot. Pamiętaj, aby Twoje opowiadanie składało się z 12 – 14 wypowiedzeń. (0 – 10 pkt)

Uczeń:

- pisze pracę na temat, zachowując ustaloną liczbę wypowiedzeń **1 pkt**
- konsekwentnie stosuje narrację pierwszoosobową **1**
- wykorzystuje oryginalny pomysł, wzbogaca narrację elementami opisu, dialogu, dynamizuje akcję **1**
- zachowuje spójną kompozycję (jedność czasu, wstęp, rozwinięcie, zakończenie) **1**
- stosuje bogate słownictwo **1**
- pisze, zachowując poprawność:
 - językową (dopuszczalny 1 błąd) **2**
 - uczeń popełnia 2 błędy **1**
 - ortograficzną (dopuszczalny 1 błąd) **1**
 - interpunkcyjną (dopuszczalne 3 błędy) **1**
- wyróżnia przynajmniej 3 akapity odpowiadające kompozycyjnym częściom opowiadania **1**